

Marjukka Ravonius

Lukupassi 7-luokkalaisille

Kohteena Rauman yläkoululaiset

Lukupassi 7-luokkalaisille

Kohteena Rauman yläkoululaiset

Marjukka Ravonius
Opinnäytetyö
Syksy 2016
Kirjasto- ja tietopalvelun tutkinto-oh-
jelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma

Tekijä: Marjukka Ravonius

Opinnäytetyön nimi: Lukupassi 7-luokkalaisille

Työn ohjaaja: Ulla Virranniemi

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: syksy 2016

Sivumäärä: 35 + 16

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia raumalaisten nuorten kirjojen lukemista sekä kannustaa heitä siihen. Vaikka Raumalla on ollut käytössä lukudiplomit, lukupassia ei ole vielä kokeiltu. Passin tarkoituksena on tutkia oppilaiden kiinnostusta lukupassiin, millaisia kirjoja he valitsevat heille annetusta kirjalistasta ja millaisen vastaanoton lukupassi saa.

Valitsin aiheen, koska kiinnostuin tämän kaltaisesta mahdollisuudesta tutustua kirjoihin, joita ei muuten tulisi luettua. Ensikosketukseni lukupasseihin tapahtui vieraillessani ensimmäistä kertaa Oulun pääkirjastossa. Halusin tutustuttaa idean lukupasseista Raumalle ja suunnata sen nuorille, koska kirjastojen tapahtumat eivät kuuluneet omiin kokemuksiini nuorena, sillä niitä tuntui olevan niin vähän tarjolla. Asiat ovat parantuneet mm. kirjavinkkauksen ja lukudiplomien myötä, mutta lukupasseja ei Raumalta vielä ole löytynyt.

Opinnäytetyössä tutkitaan yleisesti nuorten nykyistä lukemista sekä tapoja, miten nuoria voidaan motivoida lukemaan enemmän. Opinnäytetyö käsittelee lukupassin ja kirjallisan tekoa sekä tutkii ja pohtii sen menestystä raumalaisten nuorten keskuudessa.

Työn toimeksiantajan toimii Rauman pääkirjasto ja jos siellä koetaan, että lukupassi on hyvä lisä kirjaston tapahtumiin, saatetaan sitä hyödyntää ja uudistaa tulevaisuudessa. Opinnäytetyöni on toiminnallinen työ, joten tuotoksena aion tehdä pääkirjastolle lukupassioppaan, jossa kerron, mikä lukupassi on ja miten niitä tehdään.

Asiasanat: nuoret, lukeminen, tapahtumat, motivointi, lukuharrastus, oppilaat

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Library and Information Services

Author(s): Marjukka Ravonius

Title of thesis: A Reading passport for the 7th grade

Supervisor(s): Ulla Virranniemi

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2016 Number of pages: 35 + 16

The purpose for this thesis is to study how young people in Rauma read books and to encourage them to read. Rauma's libraries have never used Reading Pass before. By using the Reading Pass I am going to study how interested the students are to read, what kind of books they read and what they thought about the Reading Pass.

I chose this subject because I have interest in this sort of opportunity to explore books that I wouldn't have otherwise chosen. My first touch with a Reading Pass was in the main library of Oulu. I wanted to bring reading pass to Rauma and aim them to the 7th graders, because when I was young, I almost never experienced any library events, because there were so few of them. Things have gotten better, but there still isn't that many events aimed for young people.

This thesis surveys young people's reading habits in general and ways to motivate them to read more. In this thesis, I am explaining how my Reading Pass and booklist were made and I'm going to study the Reading Pass' success in Rauma.

This thesis was commissioned by the main library of Rauma and if the commissioner thinks that a Reading Pass is a good addition to their events, it might be used and improved in the future. My thesis is a functional work so as a physical output I am going to make a guide for a Reading Pass where I am explaining what a reading pass is and how they are made.

Keywords: reading, young people, motivation, reading habits, events, teens, students

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	MITEN NUORET LUKEVAT	8
2.1	Nuorten lukeminen nykyaikana	8
2.2	Kirjasto nuorten elämässä	9
3	LUKEMISEEN INNOSTAMINEN	11
3.1	Kirjavinkkaus	11
3.2	Kirjailijavierailut.....	12
3.3	Lukuinto-hanke.....	13
3.4	Lukupassi.....	14
4	PASSIN TOTEUTTAMINEN	16
4.1	Yhteistyökumppanit.....	16
4.1.1	Rauman koulut.....	16
4.1.2	Rauman kirjastot.....	17
4.2	Kirjalista ja lukupassi.....	18
4.2.1	Kirjalistan toteutus.....	18
4.2.2	Lukupassin toteutus.....	19
4.2.3	Palautekyselyiden toteutus	20
4.2.4	Lukupassin markkinointi.....	20
5	LUKUPASSIOPAS.....	21
5.1	Mitä se pitää sisällään?	21
5.2	Miten se toteutettiin?	21
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET JA ANALYSOINTI	22
6.1	Palautteet esittelytilanteessa	22
6.2	Opettajien palautteet	22
6.3	Oppilaiden palautteet	23
6.4	Lukupassien vertailu.....	27
6.5	Lukupassien tulokset.....	27
7	POHDINTA	28
7.1	Passin ja kirjalistan teko sekä markkinointi.....	28
7.2	Miksi osallistujamäärä oli mikä oli?.....	28
7.3	Mitä muuttaisin seuraavaan lukupassiin nuorille	30

7.4	Palautteista mahdollisiin parannuksiin.....	31
LÄHTEET	33
LIITTEET	36

1 JOHDANTO

Opinnäytteen tarkoituksena tutkia 7-luokkalaisten lukemista sekä innostaa oppilaita, jotka eivät syystä tai toisesta lue kirjoja. Rauman kirjastoille ei aikaisemmin ole ollut lukupassia, joten tämä on heille uusi mahdollisuus kannustaa nuoria lukemaan sekä houkuttaa heitä kirjastoon. Valitsin kohteeseni 7-luokkalaiset, koska nuorille on tarjolla vain vähän tapahtumia kirjastossa.

Opinnäyte käsittelee lukupassin ja kirjallistan tekoa sekä tutkii ja pohtii sen menestystä raumalais-ten nuorten keskuudessa. Käsittelen opinnäytetyössäni pääasiallisesti nuorten kirjojen lukemista, enkä syvenny muihin kirjaston tai muun tahon tarjoamiin ajanviettopalveluihin.

Valitsin aiheen, koska kiinnostuin tämän tyyllisestä mahdollisuudesta tutustua kirjoihin, joita ei muuten tulisi luettua. Ensi kosketukseni lukupasseihin tapahtui vieraillessani ensimmäistä kertaa Oulun pääkirjastossa. Halusin tutustuttaa idean lukupasseista Raumalle, koska omiin kokemuksiini ei nuorena kuulunut kirjaston tapahtumat, sillä niitä tuntui olevan niin vähän tarjolla. Asiat ovat toki parantuneet mm. kirjavinkkauksen ja lukudiplomien myötä, mutta passeja ei Raumalta vielä ole löytynyt.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen työ, joten tuotoksena aion tehdä pääkirjastolle oppaan. Oppaassa kerron, mikä lukupassi on ja miten sellaisia tehdään. Mallina käytän omaa lukupassiani kirjallistoi- neen, muiden kirjastojen lukupasseja sekä opettajien ja oppilaiden antamia palautteita. Jos Rau- man kirjastoissa koetaan, että lukupassi on hyvä lisä kirjastojen tapahtumiin, saatetaan sitä hyö- dyntää ja uudistaa tulevaisuudessa.

Toimeksiantajana toimii Rauman pääkirjasto. Pääkirjasto on saanut alkunsa vuonna 1850 nimellä Biblioteket i Raumo. Nykyään se sijaitsee kanaalin rannassa, jossa se on ollut vuodesta 2004. Sivukirjastoja Raumalla on neljä; Lapin, Pyynpään, Kourujärven sekä Kodisjoen kirjastot. Käytössä on myös kirjastoauto. Kanssani yhteistyössä olleista kouluista kolme sijaitsee 15 minuutin kävely- matkan päässä pääkirjastosta.

2 MITEN NUORET LUKEVAT

2.1 Nuorten lukeminen nykyaikana

Pisa-tutkimuksien mukaan vuosien 2000–2012 osallistuneiden maiden joukossa suomalaisnuorten lukutaitopistemäärä on vähentynyt kolmanneksi eniten. Suomi on kuitenkin vielä osallistujamaiden kuudenneksi paras ja Taloudellisen yhteisön ja kehityksen järjestön (Organisation for Economic Cooperation and Development eli OECD) osallistujamaiden kolmanneksi paras. Tuloksien mukaan myös nuorten lukutaidon taso vaihtelee enemmän kuin aikaisemmin. (Arffman & Nissinen 2015, 29–30.)

Suomalaistyttöjen lukutaitoa on aina pidetty kansainvälisesti verrattuna erinomaisena ja vuoden 2012 Pisa-arvioinneissa he ovat yhä osallistujamaiden toiseksi parhaita. Lukutaitopistemäärät ovat kuitenkin hieman pudonneet vuoden 2006 jälkeen. Suomalaispoikien lukutaito on selvästi heikentynyt ja ero tyttöihin on kasvanut. Suomalaispojat ovat lukijoina kaikkien osallistujamaiden kesken sijalla 14.

Vuosien saatossa internetin suosio on lisääntynyt ja samalla painettujen aineistojen lukeminen on vähentynyt. ”Muutos on saanut kustantajat huolestumaan erityisesti nuorempien sukupolvien halusta jatkaa painotuotteiden kuluttajina” (Herkman & Vainikka 2012, 19). Kotikoneilta on päässyt internetiin jo vuodesta 1994, joten jo 90-luvulla lapsina olleet pitävät internetin olemassaoloa itsensä selvytenä. Nykyään media onkin osallisena jokapäiväisessä elämässämme. Monille nuorille on sosiaalisesta mediasta tullut olennainen osa päivää mm. koulun, vapaa-ajan, työn ja asioiden hoitamisen merkeissä. Painetut aineistot ovat saaneet rinnalleen muitakin haastajia, kuten sähköiset kirjat, e-lehdet ja lukulaitteet.

Verkkoviestintä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että luettaisiin vähemmän, vaan kilpaillaan lukemisen perinteisiin muotoihin käytetyn ajan kanssa. Lukeminen on siis vähenemisen sijaan moninaistunut, joka tarkoittaa sitä, että on opittu lukemaan erityyppisiä tekstejä. Lukutaito muuttuu jatkuvasti kehittyvän teknologian mukana. (Herkman & Vainikka 2012, 29, 36.)

Lukeminen ei olisi mahdollista, ellei opeteltaisi teknistä lukutaitoa, kirjaimia ja kykyä tulkita merkityksiä. Lukemisessa on kuitenkin myös kyse erilaisista viestinnän ja vuorovaikutuksen muodoista ja sosiaalisista käytännöistä. (Herkman & Vainikka 2012, 36).

Yksinkertaisimmillaan lukeminen on taito lukea ja tulkita erilaisia tekstejä. Lukeminen on sosiaalista toimintaa, joka ilmenee esimerkiksi kirjailijan ja lukijan välisenä suhteena. Muita yhdistäviä tekijöitä muiden yhteisöjen jäsenien kanssa ovat esim. aihepiirien ja genrejen suosiminen. Lukija muodostaa ja kehittää lukuvalinnoillaan omaa identiteettiään.

2.2 Kirjasto nuorten elämässä

Kirjasto on aina ollut paikka, jonne kuka tahansa on tervetullut. Hokkanen mainitsee, että kirjaston käyttö sosiaalisena tilana voi olla passiivista tai aktiivista. Kirjastossa voi olla ja viettää aikaa, mutta kirjastoon voi tulla myös kirjastossa järjestettävän toiminnan tähden (Hokkanen 2015, 20). Kirjastot ovat aina pyrkineet tarjoamaan asiakkaille aktiviteetteja ja elämyksiä erilaisilla palveluilla. Elämykset houkuttelevat kansaa saamaan tietoa, kokemaan kulttuuria, sivistymään sekä innostumaan lukemisesta. Elämyksiä voivat olla esimerkiksi erilaiset näyttelyt, koulutukset, pelitapahtumat, vinkkaukset, kirjallisuuspiirit, leikkimieliset kilpailut, satutuokiot jne. Kaikkien tapahtumien ja koulutusten ei tarvitse olla kirjaston tuottamaa, vaan kirjastoihin usein tulee ulkopuolisia tahoja esim. kirjailijoita ja taiteilijoita esittelemään tuotantoaan sekä opettajia pitämään erilaisia kursseja.

Kirjastot toimivat oppimisympäristönä, jossa nuoret voivat opiskella itse, mutta heille pyritään opettamaan myös mm. media- ja informaatiolukutaitoa yhdessä koulujen kanssa. Haapala kertoo kirjastojen olleen pitkään yhteistyössä peruskoulujen kanssa. Korkeakoulujen yksiköiden kirjastojen toiminnot ovat olleet yhteistyössä oppimiskeskusten ja oppimisen tuen yksiköiden kanssa (Haapala 2015, 71). Kirjastot eivät ole vain mukana opettamassa, vaan kannustavat asiakkaita myös kehittämään itseään omatoimisesti.

Kirjasto tarjoaa nuorille palveluja mm. tarjoamalla tilan läksyjen tekoon yksin tai yhdessä kavereiden kanssa, oppikirjojen sekä muiden aineistojen varauksen ja lainauksen, tiedonhaun ja sen opetuksen, kirjavinkkauksien ja lukudiplomien muodossa. Monissa kirjastoissa on myös mahdollisuus musiikin kuunteluun, pelikonsoleilla pelaamiseen, pääsyyn tietokoneille ja tableteille jne. Palvelujen

ja aineistojen tarjontaa parantaakseen kirjaston kannattaa kuunnella nuorten mielipiteitä ja hankintaehdotuksia. Alameri-Sajaman mukaan nuoret viihtyvät harvoin oma-aloitteisesti kirjastojen sivuilla, joten palaute- ja hankintaehdotusmahdollisuudesta kannattaa kertoa samalla kun esitellään muita nuortenpalveluja sekä näyttää, miten niitä voi tehdä (2007, 127).

Nuorten aineistoa on vaikea määritellä. Kirjastojen kirjahyllyjen sisällön tulisi olla ajanmukaista eikä liian vanhaa. Nuortenosastoilla voi olla kuitenkin monenlaista kirjallisuutta, kuten aikuisten kirjallisuutta, nuortenkirjallisuutta sekä lastenkirjallisuutta, jolloin kokoelmasta löytyy sekä helppolukuista että haastavampaa tekstiä (Alameri-Sajama 2007, 125). Tätä kutsutaan murtovesikokoelmaksi. Nuortenosaston kirjahyllyjen sisältö riippuu henkilökunnan aktiivisuudesta ja kiinnostuksesta nuortenkirjallisuutta kohtaan.

Nuorille on valitettavan vähän paikkoja, joissa he saavat vapaasti kokoontua viettämään aikaa ilman aikuisten valvontaa. Kirjasto tarjoaa yhden mahdollisen kokoontumispaikan, jonne nuoret ovat tervetulleita. ”Nuoret ovat myös tuleva sukupolvi, joka voi kasvattaa omat lapsensa kirjaston käyttäjiksi, mikäli he itse saavat sellaisia kirjastopalveluita, joita he nuorina ihmisinä haluavat” (Purhonen 2015, 88). Purhonen on sitä mieltä, että nuorille kirjaston fyysinen käyttäminen tilana on enemmän nuorisokulttuurillinen ja sosiaalinen (2015, 95). Kirjastoon tulleet nuoret usein ovat niitä, jotka eivät viihdy nuorisotiloilla, joten yhdistämällä nuorisotilat ja kirjastot, voidaan yhdistää myös nuoria. Nuorisotiloja onkin usein sijoitettu kirjastojen läheisyyteen.

Nuoret ovat kuitenkin loppujen lopuksi tavallisia asiakkaita, joista suurin osa ei vaadi erityistä huomiota tai varotoimia. Kirjaston asiakkailta ja henkilökunnan asenteella nuoria kohtaan on suuri vaikutus ja nuoret kertovat kokemuksistaan toisilleen olivatpa ne hyviä tai huonoja. Positiivisen kokemuksen saanut nuori palaa todennäköisemmin kirjaston tiloihin uudestaan.

Nuortenosaston sijainnilla on merkitystä niin nuorille kuin muillekin asiakkaille, koska nuorilla on tapana kulkea äänekkäinä joukkoina. Nuortenosaston tiloja tulisi muokata siten, että kaikilla olisi hyvä olla. ”Osaston tilojen tulisi olla toimivat ja viihtyisät. Lukuisat istumapaikat ja pienet istuinryhmittä antavat mahdollisuuden rauhoittaa ”trafiikkia”, mutta osastoille pitäisi järjestää myös liikkumaa.” (Alameri-Sajama 2007, 16.)

3 LUKEMISEEN INNOSTAMINEN

Motivaation lukemiseen voi saada monilla eri tavoilla. Tässä luvussa on esitelty muutama tapa, joilla kirjastot kannustavat nuoria lukemaan.

3.1 Kirjavinkkaus

Kirjavinkkaus on menetelmä, jonka avulla innostetaan ihmisiä lukemaan enemmän. Ihmiset, jotka eivät lue paljon, voivat löytää itselleen kiinnostavaa lukemista ja sellaiset, jotka lukevat paljon tietynlaista kirjallisuutta, voivatkin löytää itselleen jotain ihan uutta.

Vinkkaaja valitsee kirjat, jotka hän haluaisi muidenkin lukevan. Vinkkausta ei tarvitse tehdä vain ihmisille, jotka eivät yleensä lue kirjoja, vaan vinkkausta voi tehdä myös ihmisille, jotka jo lukevat paljon. Kirjojen ei myöskään tarvitse olla uusia, vaan ne voivat olla myös vanhoja klassikkoja, jotka vinkkaaja haluaa tuoda uudelleen esiin.

Vinkkauksia voi tehdä kuka tahansa kenelle tahansa. Pienimmät lapset eivät vinkkauksesta välttämättä ymmärrä mitään, mutta viimeistään ensimmäisellä luokalla olevat ymmärtävät vinkkauksen idean. Mäkelä (2015, 22) sanookin, että tärkeintä kirjavinkkariksi ryhtyvälle on, että hänellä on silmät, suu, korvat ja jalat sekä riskit kädet kirjoja kantamaan. Vinkkaajan tulee valita kirjansa sen mukaan, mille kohderyhmälle hän haluaa kirjaa mainostaa.

Kirjavinkkauksia voi järjestää missä tahansa. Esimerkiksi kouluilla, joiden kanssa onkin pitkä historia yhteistyöstä esimerkiksi lukudiplomien ja tiedonhaun opetuksen parissa.

Kirjavinkkarin tulee tutustua vinkattaviin kirjoihinsa kunnolla. Yhä useammassa kirjastossa annetaan kirjavinkkareille etätyöpäiviä kirjavinkkausten valmisteluun (Mäkelä 2015, 53). Kun vinkkaukseen sopivaksi havaittu kirja on löytynyt, tulee siitä tehdä muistiinpanot. Vinkkarin tulee miettiä, miten kirjasta kerrotaan mielenkiintoisesti ja innostavasti paljastamatta kuitenkaan liikaa. Kirjoja vinkattaessa tulee olla rehellinen, eikä maalailta tapahtumia värikkäämmiksi kuin ne ovat (Mäkelä

2015, 61). Mäkelä (2015, 61) muistuttaa, että lukijoita voi houkutella myös kirjailijan elämästä ker-
tova informaatio. Vinkkaaja voi tuoda esiin myös oman lukukokemuksensa ja lukea näytteeksi pie-
nen pätkän.

Vinkkauksia kannattaa aina harjoitella, jotta selviäisi kuinka kauan vinkkaus suurin piirtein kestää
ja ettei esitystilanteessa ilmene ongelmia. Vinkkaajan tulee kuitenkin olla tarvittaessa joustava. Mä-
kelän (2015, 64) mukaan yhden kirjan vinkkauksen suositeltava pituus pisimmillään on kolmesta
viiteen minuuttia.

Ei ole olemassa vain yhtä tapaa vinkata, vaan vinkkaaja voi itse päättää, miten vinkkauksensa
toteuttaa. Vinkkaus voi koostua yksittäisistä kirjoista, mutta myös erilaisten teemojen ympärille.

3.2 Kirjailijavierailut

Kirjailijavierailua varten voi kirjailijoita tilata Lukukeskuksen kautta kertomaan mm. kirjoittamisesta,
inspiraatiosta, kirjailijan työstä ammattina sekä omasta tuotannostaan. Kirjallisuuteen voi tutustua
myös kirjailijoiden ohjaamalla sanataidepajoilla. Vierailuja voi hyödyntää kouluissa äidinkielen ope-
tuksessa, mutta myös monessa muussa, esim. maantiedossa ja historiassa, joissa voidaan käyttää
apuna tietokirjoja.

Lukukeskuksen tilaajapalvelussa on yli 600 kirjailijan tiedot. Kirjailijoista löytyy sarjakuvataiteilijoita,
kauno-, tieto- ja näytelmäkirjoittajia, kääntäjiä, käsikirjoittajia ja kuvittajia. Kirjailijan voi tilata sopi-
van vierailutyyppin mukaan, joita ovat esimerkiksi kirjavinkkaus, työpajat, kirjailijavierailut jne. Kirjai-
lijaa voi etsiä myös esiintymispaikan mukaan, joita ovat esimerkiksi eriaistiset koulut, kirjasto, seu-
rakunta, kansalais- ja työväenopisto jne. Muita tapoja on valita esiintymiskieli, maakunta sekä tyy-
lilaji. Vaihtoehtona perinteiselle kirjailijavierailulle on virtuaalinen kirjailijavierailu, jonka voi tilata sa-
maan aikaan useammalle koululle tai kirjastolle. (Lukukeskus, 2016a.)

Lukukeskus neuvottelee kirjailijan kanssa esiintymisen ajankohdasta, palkasta, matkustuksesta
sekä muista tarpeellisista yksityiskohdista. Tilaajan tarvitsee vain kertoa haluttu ajankohta, kirjaili-
jatoive sekä vierailuun liittyvät yksityiskohdat. Yksi esiintyminen kirjastoissa ja kulttuuritilaisuuks-

sissa kestää 45 minuuttia ja sen jälkeen on aikaa keskusteluun. Kouluissa esiintyminen on oppitunnin pituinen ja esiintymisiä pidetään maksimissaan kolme kertaa päivässä. (Lukukeskus, 2016b.)

3.3 Lukuinto-hanke

Lukuinto-opas on kehitetty lisäämään lasten- ja nuorten lukumotivaatiota ja lukuintoa sekä kehittämään monilukutaitoa. Lukuinto-ohjelma toteutettiin valtakunnallisesti ja kohderyhminä olivat 6-16-vuotiaat lapset, heidän vanhempansa sekä opettajat ja kirjastoammattilaiset. Lukuinto on opetus- ja kulttuuriministeriön kolmevuotinen ohjelma (2012–2015), jota olivat toteuttamassa Oulun yliopiston humanistinen tiedekunta sekä kasvatustieteiden tiedekunta.

Lukuinto-oppaassa on mainittu monia tapoja, joilla lapsia motivoitiin lukemaan. Tapoja ovat mm. lukudiplomit ja kirjavinkkaukset. Hankkeessa kannustettiin lapsia myös luomaan omia tarinoita esim. tekemällä tabletilla digitarinoita, jotka koostuvat valokuvista, tekstistä, musiikista, äänistä sekä videopätkistä. Myös erilaiset videot, elokuvat ja pelit voivat kannustaa lapsia kirjoittamaan. Tiedonhankinta- ja hallintataitoja tarvitaan yhä enemmän tulevaisuudessa. Yläkoululaisille opetettiin tiedonhankintaa esim. pyytämällä valitsemaan aihe ja tiedonlähteet, työstämään ajatuskartta ja työskentelemään dokumenttikameralla sekä tekemään muistiinpanoja. Kirjasto räätälöi tiedonhankinnan opetuksen jokaiselle asteelle sopivaksi.

Lukuinto ei kuitenkaan synny pelkästään koulussa tai kirjastossa, vaan se voi saada alkunsa jo kotoa. Monilukutaitoa ei myöskään synny pelkästään koulussa suoritettavan lukemisen kautta, joten vanhempien osallistumista tarvitaan.

Lukuinto-projekti lisäsi kirjastojen lainaus- ja kävijämääriä. Lukudiplomeja suoritettiin enemmän kuin aikaisemmin, kirjastoissa vierailu lisääntyi ja säännöllistyi sekä kirjaston käyttö monipuolistui. Yhteistyö koulujen kanssa mahdollistaa koulujen tutustumiseen kirjaston tarjontaan sekä kirjaston tutustumisen opetuksen tarpeisiin.

3.4 Lukupassi

Lukupasseista ei ole olemassa kirjallisia ohjeita, joten tätä kappaletta varten on tutkittu muiden kirjastojen tapoja toteuttaa lukupasseja. Haastattelu tapahtui sähköpostitse (liite3) ja se lähetettiin kahdeksalle eri kirjastolle. Olen koonnut tähän seuraavaan kappaleeseen haastatteluun vastanneiden kirjastojen kokemuksia lukupasseista. Vastauksia sain Kalajoen, Kurikan, Seinäjoen sekä Oulun kaupunginkirjastoista. Oulun kaupunginkirjastossa puhutaan kirjapasseista ja tarinapasseista, jotka tarkoittavat samaa kuin lukupassi.

Syiksi lukupassien tekoon oli lukemiseen innostaminen, edistäminen sekä lukuharrastuksen ylläpitäminen. Mainittiin myös, että kesällä kirjastosta löytyy paljon aineistoa, jonka saa lukupassien avulla liikkumaan hyvin. Oulun kirjastoissa lukupassit saivat alkunsa Oulun Kirjapassista, joka kannusti tutustumaan Oulua käsittelevään kirjallisuuteen. Passi oli voimassa syyskuusta 2013 huhtikuuhun 2014. Tämä passi sai nuoret kiinnostumaan ja kirjastot päättivät nuorten pyynnöstä tehdä heille oman lukupassin. Ensimmäinen Nuorten lukupassi tehtiin vuonna 2014 ja tähän mennessä niitä on ilmestynyt kolme. Oulun kirjastoissa on tehty myös Perheen tarinapassi, jotka innostavat perheiden yhteisiin lukuhetkiin. Ensimmäinen tarinapassi ilmestyi vuonna 2015 ja toinen vuonna 2016. Tarinapassien kohderyhmänä ovat alle kouluikäiset ja alakoulun alimmat luokat.

Kirjoja lukupasseissa on ollut yleensä kymmenen, jotka on saanut valita itse. Lukemistaan kirjoista sai lukupassiinsa tarran. Kurikan kirjastossa määrä on vaihdellut eri ikäryhmien vaatimuksien mukaan. Oulun kirjastojen Nuorten kirjapasseissa ja Perheen tarinapasseissa on ollut kahdeksan valmiiksi valittua kirjaa.

Koska lukupassit ovat olleet vapaavalintaisia, ovat lapset saaneet itse päättää millaisia lasten- tai nuortenkirjoja lukee. Seinäjoella on muutama vuosi sitten kokeiltu lukupassia, johon sisältyi tehtäviä liittyen lukemiseen, kuuntelemiseen sekä kirjaston tilojen ja palvelujen käyttöön. Oulussa kirjaston työntekijät lasten- ja nuortenosastolta ovat valinneet passeissa olevat kirjat. Kommentteja ja ehdotuksia on pyydetty myös alue- ja lähikirjastoissa sekä kirjastoautossa työskenteleviltä, jotka tekevät lasten- ja nuortenkirjastotyötä. Passien tarkoituksena on ollut suositella hyviä kirjoja sekä innostaa lukemaan, mutta myös saada lukijoiden mielipiteet valituista kirjoista. Passeihin merkittävällä hymynaamalla ilmaistaan mitä kirjasta on oltu mieltä.

Lukupassien voimassaoloajat ovat Kurikan, Seinäjoen ja Kalajoen kirjastoissa olleet kesän ajan, jolloin koululaisilla on ollut loma. Kuitenkin ollaan sitä mieltä, että kaikki ajat voisivat sopia. Oulun kirjastoissa sekä Nuorten kirjapassi, että Perheen tarinapasseissa voimassaoloaika on ollut puoli vuotta, joka on koettu toimivaksi.

Lukupassit ovat olleet kirjastojen omaa käsialaa ja tehty yhteistyössä kirjaston eri toimipisteiden kanssa. Kalajoen kirjasto mainitsee mainostavansa lukupasseja esimerkiksi kouluilla.

Lukupasseja on sekä tilattu että tulostettu itse. Seinäjoella lukupasseja on tilattu vuosittain reilu tuhat ja tehty tarvittaessa lisätilauksia. Kurikan ja Kalajoen kirjastot ovat tulostaneet lukupasseja itse sitä mukaa, kun niitä tarvitaan. Oulun kirjastoissa lukupasseja on hankittu kaiken kaikkiaan n. 1000–2000 kappaletta passista riippuen.

Kesän lukupassit ovat olleet melko suosittuja. Kalajoella tehtiin ja palautettiin 138 lukupassia, joiden kesken arvottiin palkintoja. Seinäjoella lukupasseja menee paljon ja ne ovat samalla toimineet esitteinä, joissa kerrotaan kesän tapahtumat kirjastoissa. Innokkaimmat saattavat tehdä useamman lukupassin. Oulun kirjastoissa asiakkaat ovat ottaneet herkästi passeja mukaansa, mutta palautus on ollut suhteessa vähäistä. Oulussa kuitenkin koetaan, että passeissa esiintyviä kirjoja lainataan hyvin, joten passit ovat täyttäneet tarkoituksensa lukemiseen innostamisessa. Usein palautetut lukupassit ovat osallistuneet arvontaan, jossa on voinut voittaa kirjapalkintoja.

4 PASSIN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyöni on toiminnallinen, joka tarkoittaa sitä, että opinnäytteen tavoitteena on kehittää työelämän käytänteitä (Vilka & Airaksinen, 2003.) Minun tavoitteeni on esitellä Rauman kirjastoille uusi tapa innostaa lukemaan. Halusin tehdä lukupassin, koska sellaista ei Raumalla vielä ole ollut. Tein lukupassin ja kirjalistan kesän ja alkusyksyn aikana ja annoin 7-luokkalaisille aikaa syyskuusta lokakuun loppuun lukea lukupassiin tarvittavat kirjat. Ajallisesti lukupassi oli haastava sijoittaa, koska kevät on kiireistä aikaa, kun koulut loppuvat ja alkusyksy on kiireistä aikaa, koska koulut alkavat. Passien voimassaoloajan loputtua keräsin sekä opettajilta että oppilaita palautteita lukupassista. Aion myös koota lukupassioppaan, jonka annan Rauman pääkirjastolle käyttöön tulevaisuutta varten.

Käytin apunani sekä laadullista että tilastollista tutkimusta. Laadullisen tutkimuksen avulla halutaan vastaus kysymykseen ”Mistä tässä on kyse?” ja siinä tutkitaan yksittäistä tapausta (Kananen, 2014). Palautekyselyssäni oppilaille, kysymys ”Mikä saisi sinut kiinnostumaan lukemisesta?”, oli laadullinen kysymys. Tilastollisen tutkimuksen avulla selvitetään kysymyksiä lukumäärin ja prosentiosuuksin. Aineiston keruu tapahtuu tutkimuslomakkeilla, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Selvitetyt asiat kuvataan numeerisesti ja havainnot voidaan havainnollistaa kaavioiden ja kaavioiden avulla. (Heikkilä, 2008) Palautekyselyni opettajille oli vapaasanainen, mutta oppilaille tehty kysymys sisälsi sekä määrällisiä että laadullisia kysymyksiä.

4.1 Yhteistyökumppanit

Lukupassi on tehty Rauman pääkirjaston tilauksesta, mutta olen ollut yhteistyössä myös Rauman yläkoulujen äidinkielenopettajien kanssa. Sovin lukupassista kiinnostuneiden opettajien kanssa vierailuajat kouluilla, jotta pääsin kertomaan oppilaille lukupassista ja siihen osallistumisesta.

4.1.1 Rauman koulut

Raumalla on kaksi yläkoulua sekä muutama koulu, jossa luokkia on 1-9. Koska lähikunnissa ei ole yläkouluja, tulevat kuntien yläkoululaiset Raumalle. Mukana olleet yläkoulut olivat Rauman normaalikoulu, H. J. Nortamon koulu, Raumanmeren koulu sekä Nanun koulu. H. J. Nortamon ja

Nanun koulut sijaitsevat melko lähellä toisiaan. Oppilailla on noin 15 minuutin kävelymatka Rauman pääkirjastolle. Raumanmeren koulu sijaitsee aivan Pyynpään kirjaston vieressä. Myös Rauman normaalikoululta kävelymatkaa pääkirjastolle on noin 15 minuuttia.

Rauman normaalikoululla opetetaan luokkia 1-9 ja se toimii myös Opettajankoulutuslaitoksessa opiskelevien harjoittelukouluna. Koulu on mukana myös opetukseen, oppimiseen ja opettajankoulutukseen liittyvässä tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnassa. Rauman normaalikoululla on kaksi 7-luokkaa, mutta ehdin kertoa lukupassista vain toiselle.

Myös Nanun koululla opetetaan luokkia 1-9. Lukuvuodelle 2016–2017 luokkia on yhteensä 26, joista yhdeksän on pienryhmiä ja kaksi valmistavan opetuksen luokkaa maahanmuuttajataustaisille oppilaille. Oppilaita tulee silloin olemaan yhteensä 375. Nanun koulussa 7-luokkia on kaksi.

H. J. Nortamon koululla opetetaan luokkia 7-9. Oppilaita on vuosittain n. 470, joista koostuu 22 perusopetusryhmää, joista yksi on pienryhmä. H. J. Nortamon koulussa on myös joustavan perusopetuksen ryhmä (ns. JOPO-luokka), jonka ryhmäkoko on 10 oppilasta. Koulussa on kuusi 7-luokkaa. Kaksi 7-luokkaa jäivät ilman vierailua opettajan kiireiden vuoksi.

Myös Raumanmeren koululla opetetaan luokkia 7-9 ja oppilaita koululla on n. 500. Raumanmeressä 7-luokkia oli myös kuusi ja pääsin vierailemaan niissä kaikissa.

Jokaisella vierailemallani 7-luokalla oli n. 20 oppilasta, joten pääsin kertomaan lukupassista n. 260 oppilaalle, joista osa ilmoitti olevansa kiinnostunut osallistumaan.

4.1.2 Rauman kirjastot

Pääkirjasto on saanut alkunsa vuonna 1850 nimellä Biblioteket i Raumo. Nykyään se sijaitsee kaanaalin rannassa, jossa se on ollut vuodesta 2004. Sivukirjastoja Raumalla on neljä; Lapin, Pyynpään, Kourujärven sekä Kodisjoen kirjastot. Käytössä on myös kirjastoauto. Työntekijöitä pääkirjastolla on 29, joista osa toimii sijaisena. Rauman kirjastojen kokoelmassa oli vuonna 2015 yhteensä 339 235 aineistoa, sisältäen suomenkieliset sekä muun kieliset kirjat, tietokirjat, kaunokirjat, nuotit, musiikki- ja muut äänitteet, videot, CD:t, DVD ja Blue-ray -levyt jne. Lainauksia oli vuonna 2015 yhteensä 820 348 ja lainaajia 15 618. (Kirjastot.fi 2016, viitattu 1.12.2016.)

Rauman pääkirjaston lisäksi alueelta löytyy myös kolme lähikirjastoa sekä kirjastoauto. Lähikirjastoja ovat Kourujärven, Pyynpään, Kodisjoen ja Lapin kirjasto. Lähikirjastoilla annettiin ohjeistus laittaa lukupassin kirjalista esille sekä lähettämään palautetut lukupassit Rauman pääkirjastoon normaalien kirjastojen välisten kuljetusten mukana.

Kirjastot, joihin lähetin ohjeistuksen olivat Pyynpään, Kourujärven sekä Lapin kirjastot. En lähettänyt Kodisjoelle, koska se on vain muutaman päivän viikosta auki, jolloin passien palauttaminen olisi ollut hieman vaikeampaa. Lapin kirjasto sijaitsee noin 20 kilometrin päässä Raumasta, mutta koska Lapissa ei ole omaa yläkoulua, kuljetetaan lappilaiset yläkoululaiset ja lukiolaiset Raumalle. Tämän vuoksi lähetin myös Lapin kirjastolle tiedon lukupassista. Myös Kourujärvi sijaitsee hieman kauempana, mutta kuitenkin vain muutaman kilometrin päässä Nanun ja H. J. Nortamon kouluista. Pyynpään kirjasto sijaitsee aivan Raumanmeren peruskoulun lähellä.

4.2 Kirjalista ja lukupassi

Lähetin Rauman kirjastoihin tiedon ja ohjeet lukupassista, jotta heillä olisi mahdollisuus neuvoa, jos nuori tulee kysymään lukupassista tai palauttamaan passin. Lähetin kirjastoille myös sähköpostitse lukupassin ja kirjalistan, jotta he voivat tarkastella sitä ja laittaa kirjalistan esille. Kirjastojen työntekijät olivat oma-aloitteisesti ottaneet kirjalistan kirjoja esille.

4.2.1 Kirjalistan toteutus

Halusin tehdä lukupassiani varten erillisen kirjalistan, josta oppilaat saisivat valita mieleisensä kirjan luettavakseen. Valitsin kirjalistaani 24 nuorille suunnattua romaania mahdollisimman monipuolisesti, jotta lukupassi ei olisi liiaksi suuntautunut tyttöjen tai poikien kirjoihin. Listassa on 24 kirjaa, jotta tarjonta olisi hyvä, mutta selkeä. Kirjalistassa on genrettömiä kirjoja, mutta myös fantasiaa, kauhua, dystopiaa, historiaa, tykkäys, joka on nuorten versio romantiikasta sekä nuorten aikuisten kirjoja.

Koska lukupassin voimassaoloaika on tässä tapauksessa melko lyhyt, kirjalistassa löytyvät kirjat ovat 100-300-sivuisia, jotta nuoret ehtisivät ja jaksaisivat lukea. Kouluilla vieraillessani esittelin nuorille muutaman kirjan, jotka edustivat listan ohuimpia ja paksuimpia kirjoja. Nuoret, jotka eivät

yleensä lue, kuvittelevat 100-sivuisen kirjan olevan hyvin paksu, joten esittelemällä fyysisiä kirjoja toivoin, että sivumäärä ei pelottaisi mahdollisia osallistujia osallistumasta.

Kirjat valitsin listaan kulkemalla kirjastojen nuorten osastoilla ja katselemalla millaisia kirjoja on esillä ja tarjolla. Käytin apunani myös kirjallisuutta, kuten Kirjavinkkejä yläkoululaisille sekä Kotimaisia lasten- ja nuortenkirjailijoita 8-10. Tarkistin Satakirjastojen sivuilta, että jokaista valitsemaani kirjaa on vähintään kaksi kappaletta Rauman pääkirjastossa ja kirjoja löytyisi myös muista Satakunnan kirjastoista, jotta nuorten osallistuminen ei riippuisi kirjan saannista.

Kirjalistan ulkoasu on pyritty pitämään mahdollisimman yksinkertaisena, mutta silti mielenkiintoisena. Halusin listata kirjat tekijän mukaan, koska se helpottaa sekä nuoria, että kirjaston työntekijöitä löytämään haluamansa. Valitsin 2000-luvun kirjoja ja merkitsin jokaisen kirjan perään kustantajan ja julkaisuvuoden. Näin pyrin siihen, että kirjat olisivat uusia ja ajantasaisia, jotta niihin samaistuminen olisi uudellekin lukuharrastajalle helpompaa. (liite 1)

4.2.2 Lukupassin toteutus

Lukupassin tarkoituksena on innostaa ja tutkia millaisia kirjoja nuoret valitsevat luettavakseen. Lukupassi on ulkoasultaan samaa teemaa kuin kirjalista. Lukupassissa pyydetään osallistujia kirjoittamaan yhteystietoinaan nimensä, puhelinnumerosa sekä sähköpostinsa. Osallistuakseen nuorten tulisi valita kirjalistasta luettavakseen neljä kirjaa ja merkitä kirjojen nimi lukupassiin. Jokaisen nimen alapuolella on mahdollisuus merkitä mielipiteensä kirjasta rastittamalla jokin neljästä vaihtoehdosta; Hyvä, melko hyvä, melko huono tai huono. Tällä halusin selvittää millaisia kirjoja nuoret lukevat. Innokkaimmille ja nopeimmille lukijoille on annettu mahdollisuus lukea myös kaksi ylimääräistä kirjaa.

Osallistujille on annettu kaksi tapaa palauttaa lukupassi. He voivat lähettää sen sähköpostiin, jonka tein passia varten tai palauttaa tulosteena johonkin Rauman lähikirjastoista. Viidelle palauttaneelle on luvassa pieni palkinto, jonka toivoisin innostavan vähemmän innokkaitakin lukijoita osallistumaan. (liite 2)

4.2.3 Palautekyselyiden toteutus

Päätin tehdä kaksi erilaista palautekyselyä. Toinen on sellainen, jota käytän, jos nuoret osallistuvat lukupassi-projektiin ja toinen on ns. selvitys kuinka moni osallistui, mutta ei palauttanut ja kuinka moni ei osallistunut ollenkaan.

Palautekyselyllä on tarkoitus selvittää, mitä nuoret pitivät lukupassista ja olisiko sellaisille kysyntää. Haluaisin myös selvittää, olivatko kirjat sopivia ja aika tarpeeksi pitkiä. (liite 4)

Ns. selvitys on tehty sitä varten, jos nuoret eivät syystä tai toisesta palauta minulle ainuttakaan lukupassia. Sen tarkoituksena on selvittää mahdollisia syitä, miksi osallistuminen oli niin vähäistä. (liite 5)

4.2.4 Lukupassin markkinointi

Lukupassia ja kirjalistaa markkinoitiin vieraillemalla luokan edessä ja kertomalla kasvotusten, mistä tapahtumassa on kyse. Esittelin vierailuillani myös muutaman kirjalistassa esiintyvän kirjan, joilla pääasiassa havainnollistin kirjojen paksuutta.

Laitoin ilmoituksen Rauman kirjastojen kotisivuille, josta minulla on kuva liitteenä (liite 6). Tein lukupassista myös julkaisun kirjaston Facebook -sivuille. Pari viikkoa ennen lukupassin voimassaolon päättymistä laitoin Facebookiin uuden julkaisun sekä opettajille sähköpostia, jossa pyysin heitä muistuttelemaan oppilaitaan lukupassin olemassaolosta.

Kirjastoissa lukupassi oli esillä julisteina sekä info-näytöillä. Joissain kirjastoissa kirjalistassa esiintyvät kirjat olivat nostettuina esille. Ainakin Lapin kirjastossa lukupasseja oli jaossa valmiiksi tulosnettuna.

5 LUKUPASSIOPAS

Teen Rauman pääkirjastolla lukupassioppaan (liite 7), koska Raumalla ei lukupasseja ole koskaan ollut. Lukupassi on ollut suhteellisen suosittu muissa kirjastoissa, joissa passia on käytetty, joten uskon, että se olisi hyvä lisä myös Raumalle innostamaan nuoria lukemaan ja kannustamaan heitä kirjastoon. Koska tein lukupassin omin päin ja annoin kirjastoille vain toimintaohjeita, päätin tehdä heille oppaan, jota voi hyödyntää, jos passeja halutaan käyttää tulevaisuudessa. Lukupassiopas ei ole tarkoitettu ohjeeksi tehdä vain nuorille sopivia passeja, vaan sisältää ehdotuksia myös aikuisten ja lasten lukupasseihin.

5.1 Mitä se pitää sisällään?

Kerron lukupassioppaassa lyhyesti, mikä lukupassi on. Kerron hieman mitä se voi sisältää sekä mikä lukupassien tarkoitus on. Seuraavaksi kerron mitä hyötyä lukupassista voi kirjastoille olla. Luettelen mitä asioita lukupassin teossa pitää huomioida, joita ovat kohderyhmä, aika, teema, toteutus, yhteistyökumppanit, arvonta, passien määrä sekä kannattaako lukupassi tehdä kirjalistalla vai ilman. Seuraavaksi laitan mahdollisen toimintajärjestyksen, jonka mukaan lukupassien teko kannattaa alusta loppuun tehdä. Se paitsi selventää lukupassin vaatimaa työtä toimii myös muistilistana siitä, mitä vielä kannattaisi tehdä. Viimeiseksi laitan oman lukupassini kirjalistoineen sekä Oulun tarinapassin kuvat malliksi siitä, miltä lukupassi voi näyttää.

5.2 Miten se toteutettiin?

Hyödynsin Lukupassioppaassa saamiani palautteita opettajilta, oppilailta, haastatteluistani kirjastoihin sekä tietenkin omia kokemuksiani. Yhdistelin vastauksia ja kokemuksiani kootakseni mahdollisimman toimivan ja helposti toteutettavan lukupassin.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET JA ANALYSOINTI

Pyysin palautetta hieman eri tahoilta ja esittelen ne tässä luvussa. Kerron myös, millaista välitöntä palautetta sain vieraillessani kouluissa.

6.1 Palautteet esittelytilanteessa

Vieraillessani kouluilla, kysyin jokaisen esittelytilanteen jälkeen oppilailta käsiäänestyksellä, kuinka moni olisi alustavasti kiinnostunut osallistumaan lukupassiin. Sain jokaiselta luokalta erilaisia tuloksia.

Joillain luokilla oli moni oppilas kiinnostunut osallistumaan ja muutama uskaltautui kysymään lukupassista. Minulle ehdotettiin passiin sarjakuvia ja eräs oppilas ehdotti kokonaan elokuvista koostuvaa passia.

Useimmiten tilanne oli kuitenkin se, että hyvin harva uskaltautui tai halusi nostaa kättään. Joskus luokasta kukaan ei ilmoittautunut kiinnostuneensa. Muutama oppilas nosti kätensä puolittain, jolloin se oli pulpetin takana piilossa. En tiedä johtuiko näiden luokkien vähäinen innostus kiinnostuksen vähyydestä vai kenties luokan aiheuttamasta paineesta, joka saattaa johtaa siihen, ettei uskalleta olla mitään mieltä kiusaamisen pelossa.

6.2 Opettajien palautteet

Pyysin opettajilta sähköpostitse vapaasanaista palautetta, jotka olen koostanut tähän. Lukupassin hyvinä puolina mainittiin lukuharrastuksen tärkeys ja sen esille tuominen. Se oli ajankohtainen ja toteutus todella helppo. Kirjalista on ollut hyvä.

Parannusehdotuksena eräs opettaja oli sitä mieltä, että kyselylomake oli jopa liian pelkistetty ja nuorille olisi saanut antaa lisää haastetta. Oppilaat olisivat kenties kaivanneet konkreettisempaa ohjeistusta, eivätkä nyt oikein ymmärtäneet, mistä oli kyse. Vierailu olisi voinut olla jo aikaisemmin, jotta opettajat olisivat voineet ottaa luettavia kirjoja opetusohjelmaan. Kirjoja olisi voinut kirjavinkata

oppilaille, koska kirjojen ja kirjailijoiden nimet eivät riitä motivoimaan. Toivottiin myös, että arpajaispalkinto olisi paljastettu oppilaille jo etukäteen.

Huonona puolena kerrottiin, että kouluissa on aina kiire ja asioiden käynnistäminen vie paljon aikaa. Lukupassin aikataulu oli tiukka, koska moni oppilas tarvitsee yhden romaanin lukemiseen ainakin kuukauden. Ongelmia saattoi aiheuttaa myös se, että oppilaan olisi itse tarvinnut etsiä lukupassin netistä ja käydä itse kirjastossa.

6.3 Oppilaiden palautteet

Lähetin opettajille pyynnön, että he pyytäisivät oppilaitaan täyttämään heille tekemäni palautekyselyn (liite 5). Liitteessä 4 olevaa palautekyselyä ei tällä kertaa tarvittu, koska ensimmäistäkään lukupassia ei palautunut täytettynä kirjastoille. Palautekyselyssä on esitetty viisi kysymystä ja käyn ne järjestyksessä läpi. Nostan esille myös muutamia lainauksia oppilaiden kirjoittamista vastauksista. Sain palautteita 137 kappaletta.

Sukupuoli

137 palautteesta tyttöjä oli 64 ja poikia 73.

Lukupassiin osallistuminen

Suurin osa vastaajista vastasivat, etteivät he osallistuneet lukupassiin ollenkaan. Opettajien mukaan kuitenkin muutama oppilas luki jonkin kirjallisuudessa olleen kirjan, joten he eivät todennäköisesti ymmärtäneet näin osallistuneensa osittain lukupassiin. Vain yksi tyttö ilmoitti osallistuneensa, mutta ei ehtinyt lukea tarpeeksi monta kirjaa annetussa ajassa.

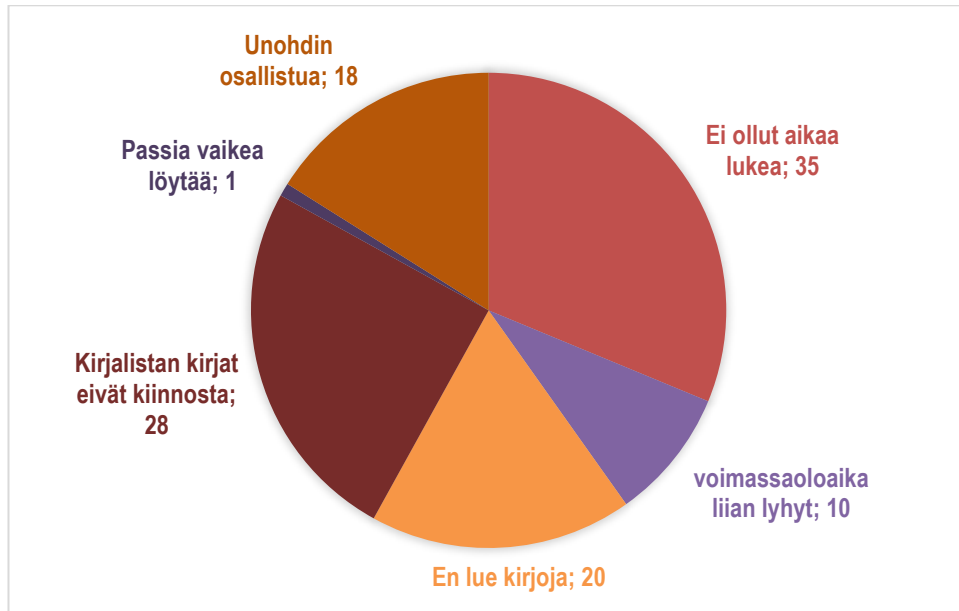
Syitä siihen, ettei lukupassiin osallistuttu

Tutkiessani syitä siihen, etteivät tytöt osallistuneet huomasi ilokseni, että melko monet lukivat kirjoja, mutta aika ei valitettavasti ollut riittävä lukupassin kirjojen lukemiseen. Harrastukset ja koulutyöt vievät ison osan vapaa-ajasta ja lukupassi oli vain pienen hetken voimassa. Suurin osa vastaajista kertoivat syyksi ajan vähyyden. Monet ilmoittivat aikoneensa osallistua, mutta sitten unohtaneensa. Pari oppilasta ilmoitti syyksi heikon näön, joka vaikeuttaa kirjojen lukemista.

Hauskaa olisi ollut kokeilla, mutta unohtin lukupassin.

Jos olisin muistanut lukupassin, olisin kyllä osallistunut.

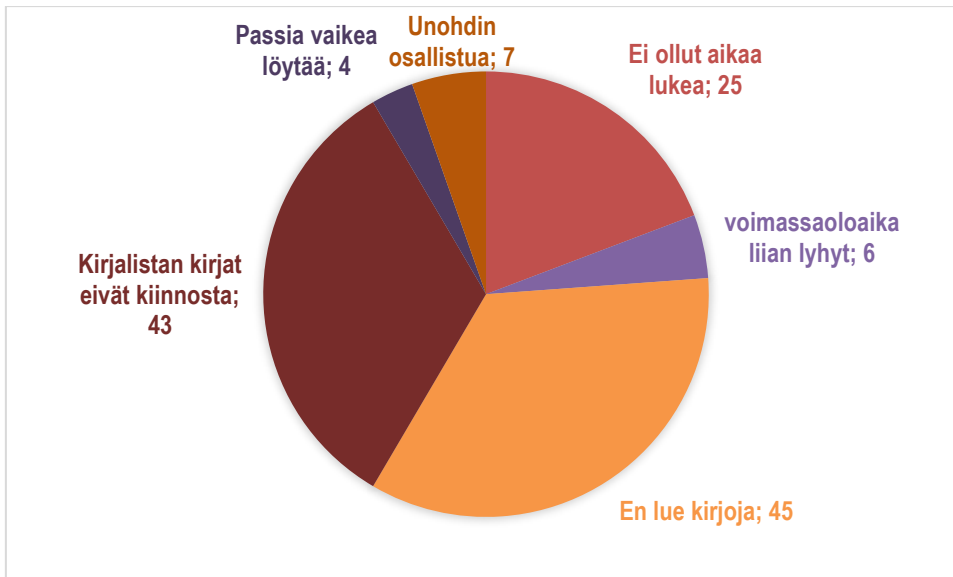
Seuraavaksi suurin osa vastaajista ilmoitti, että kirjallisten kirjat eivät kiinnostaneet heitä. Monet ilmoittivat myös haluavansa lukea omavalintaisia kirjoja mieluummin, kuin valmiiksi valittuja. Joukossa on myös heitä, jotka eivät pidä lukemisesta.

KUVIO 1. Palautteissa tyttöjen ilmoittamia syitä, miksi he eivät osallistuneet lukupassiin. Luvut ovat ilmoitettuna määrissä.

Tutkiessani poikien antamia vastauksia, huomasin selvän eron tyttöjen antamiin vastauksiin. Poikien joukossa oli muutamia innokkaita lukijoita, mutta suurin osa vastaajista ilmoittivat, etteivät he pidä lukemisesta, jaksaneet lukea tai olleet kiinnostuneita kirjoista.

Löytyi oppilaita, jotka kertoivat, etteivät he halua valmiiksi valittuja kirjoja, vaan mieluummin valitsevat itse. Kuten tyttöjenkin kohdalla, myös pojista seuraavaksi suurin osa ilmoitti, etteivät kirjallisten kirjat kiinnostaneet heitä. Myös aika koettiin ongelmalliseksi. Vapaa-aika menee koulun ja harrastuksien parissa, joten aikaa lukemiselle jää hyvin vähän, jos ollenkaan. Osa vastaajista ilmoitti myös, etteivät he halunneet osallistua.

KUVIO 2. Palautteissa poikien ilmoittamia syitä, miksi he eivät osallistuneet lukupassiin. Luvut ovat ilmoitettuna määrissä.

Mikä saa sinut lukemaan

Tämä kysymys oli avoin kysymys, johon oppilaat saivat vapaasti kertoa, mitkä asiat voisivat innostaa heitä lukemaan. Suurin osa oppilaista vastasi tähän jotain, mutta osa jätti kysymyksen tyhjäksi.

Suurin osa vastaajista kertoi hyvän ja kiinnostavan kirjan innostavan heitä lukemaan. Tämä herättää kysymyksiä, löytävätkö he itse hyviä kirjoja luettavaksi ja tietävätkö he millaiset kirjat voisivat olla heille mielenkiintoisia lukukokemuksia. Kirjavinkkauksista olisi apua tällaisille lukijoille, jotka eivät oikein osaa sanoa, millaisia kirjoja haluavat lukea, mutta kuitenkin toivovat hyvää ja mielenkiintoista kirjaa.

19 oppilasta kertoi, että mikään ei saisi heitä lukemaan. Suurin osa vastaajista oli poikia, mikä ei valitettavasti ole yllätys. Iso osa kertoi myös, etteivät he tiedä, mikä heidät saisi lukemaan. Vastavasti 18 oppilasta ilmoitti, että he ovat jo kiinnostuneita lukemisesta ja lukevat paljon.

Lukeminen on hauskaa, kun lukiessa voi kuvitella kirjan tapahtumat omalla mielikuvituksellaan.

Oppilaat luettelivat myös erilaisia genrejä, joita he haluaisivat lukea. Eniten esille nousivat jännityskirjat, jotka kelpaisivat niin pojille kuin tytöillekin. Muita mainittuja olivat scifi sekä hauskat kirjat.

Joillakin oppilailla oli jo selkeä käsitys siitä, millaisista kirjoista he pitävät. Eräs oppilas kertoi pitävänsä Risto Räppääjästä ja haluavansa lukea sen tyylisiä kirjoja.

Jos olisi sellainen kirja, joka kuvastaisi minua, niin voisin tykätä.

Ajanpuute on ollut este monen osallistumiselle, koska vapaa-aikaa on niin rajallisesti. Vastauksissa mainittiinkin, että pidempi aika ja lyhyet kirjat, olisivat innostaneet lukemaan. Muutama oppilas ilmoitti, etteivät he pitäneet aikarajoitteesta, joka lukupassissa oli.

Minua kiinnostaa lukeminen, mutta enää ei ole niin paljon aikaa lukea, sillä koulu ja harrastukset vievät enemmän aikaa. Ala-asteella luin jopa 100 sivua päivässä.

Kuten edellisessä kysymyksessä kävi ilmi, oppilaat eivät olleet innostuneita tekemästani kirjallistasta. Viisi oppilasta oli maininnut vielä erikseen, että heille olisi mielekkäämpää, jos kirjat saisi valita itse. Yksi oppilas oli myös maininnut, että hyvä kirjalista voisi innostaa häntä lukemaan.

Oppilaita kiinnostaisi uudet kirjat, hyvin tunnetut kirjat sekä erilaisiin kirjoihin tutustuminen. Yksi oppilas mainitsi myös, valitsevansa kirjansa etukannen perusteella. Näille oppilaille kirjavinkkaukset sekä uutuusluettelot olisivat hyviä lähteitä kirjoja valittaessa. Kirjastoissa uudet kirjat ovat nostettuina esille, jotta tämänkaltaiset lukijat löytäisivät luettavaa.

Jos kirjoja mainostettaisiin enemmän, saattaisi löytyä enemmän uusia kirjoja luettavaksi.

Muutamassa palautteessa käsi ilmi, että hyvällä ja rauhallisella lukupaikalla on merkitystä. Pari oppilasta kertoi, että huonon näkönsä vuoksi heillä oli vaikeuksia osallistua lukupassiin ja he kaipaisivat isoa tekstiä. Yksi oppilas nosti esiin myös lukutunnin, joka sopii hyvin yhteen vastausten ”hyvä lukupaikka” sekä ”ei tv:tä eikä kännykkää” kanssa. Myös muiden oppilaiden kiinnostus lukemiseen vaikuttaa muihin. Valitettavan usein nuorilla on huono käsitys lukemisesta harrastuksena, koska muut luokkalaiset eivät lue.

Jos muutkin olisivat edes hieman kiinnostuneempia.

Muita mainittuja innostuksen lähteitä olivat raha, hyvä numero äidinkielestä, kirjat lukisivat itse itseään ja kirjat olisivat nuorten itsensä kirjoittamia tai kertoisi heistä.

6.4 Lukupassien vertailu

Päätin hieman vertailla omaa versiotani lukupassista muiden kirjastojen lukupasseihin. Vertailun suoritan lähinnä sähköpostihaastattelujen perusteella.

Meillä kaikilla oli lähtökohtaisesti lukupassille sama tarkoitus ja päämäärä; innostaa lapsia ja nuoria lukemaan. Kohderyhmä vaihteli hieman, koska Kalajoen, Kurikan ja Seinäjoen kirjastojen lukupassit tuntuivat olevan enemmän alakoululaisille, kun taas minun tekemäni ja Oulun kirjastojen lukupassit olivat suunnattuja nuorille. Tosin siinäkin erona on se, että minun lukupassini oli suunnattu vain 7-luokkalaisille eikä suinkaan kaikille nuorille.

Kalajoen, Kurikan ja Seinäjoen kirjastojen lukupassien kirjat olivat vapaasti valittavissa, kun taas Oulun kirjaston lukupasseissa kirjat olivat valmiiksi valittuina. Minä olin erottanut lukupassini ja kirjalistani erikseen, joten passiin tarvittavat kirjat olivat tavallaan lukijan valittavissa, mutta kuitenkin rajattuna tiettyihin kirjoihin. Kaikissa kirjastoissa passien palauttaneet pääsevät mukaan arvontaan, josta voi voittaa esim. kirjapalkinnon.

Passeissa oli melko paljon samankaltaisuuksia, mutta myös isoja eroja. Minun passini oli voimassa vain lyhyen aikaa, johtuen opinnäytetyöni aikatauluista. Kalajoen, Kurikan ja Seinäjoen kirjastoissa voimassaoloaika oli oppilaiden kesälomien aikana ja Oulussa passit ovat voimassa puoli vuotta alkaen yleensä huhtikuusta. Minun passini tuli voimaan syksyllä, jossa oman ongelmansa tuotti koulujen alkamisen aiheuttama kiire ja hälinä.

Melko isona erona on myös se, että lukupassini ja kirjalistani olivat erillisiä. Ne eivät myöskään olleet suoraan jaettavissa tulosteina, vaan ne täytyi oppilaan itse etsiä ja halutessaan tulostaa. Palautus oli mahdollista sekä tulostettuna Rauman kirjastoihin, että sähköpostitse. Muissa kirjastoissa passit olivat paperisena jaossa.

6.5 Lukupassien tulokset

Valitettavasti lukupasseja ei koskaan palautunut. Mahdollisia syitä on monia, joita käsittelem paremmin pohdinnassa.

7 POHDINTA

7.1 Passin ja kirjalistan teko sekä markkinointi

Valitsin tulostettavan version lukupassista, koska se vähentäisi turhaa paperinkulutusta, jos osallistujamäärä jäisi hyvin pieneksi. Ajattelin myös, että olisi joillekin oppilaille mukavampaa ja kenties tutumpaa täyttää passi koneella ja lähettää sähköpostitse. Olisi kuitenkin voinut olla hyvä, jos passeja olisi ollut muutama valmiina tulosteena, jotka olisin voinut kouluilla vieraillessani antaa kiinnostuneille. Yksi syy olemattomaan osallistujamäärään saattoi juuri olla se, ettei passia ollut helpommin saatavilla.

Lukupassin markkinoinnin olisin voinut hoitaa laajemmin. En halunnut viedä kouluille julisteita lukupasseista, koska se oli suunnattu niin pienelle määrälle oppilaita enkä ollut varma, vaihtuvatko oppilaiden äidinkielenluokat usein, jolloin julisteet eivät tavoita oppilaita samalla tavalla. Jälkikäteen tuli mieleeni, että opettajathan olisivat voineet sijoittaa julisteet heidän mielestään sopiviin paikkoihin. Nyt kun olen hoitanut Rauman pääkirjastossa viestintää, huomasin että olisin voinut mainostaa myös Satakirjastot -sivuilla lukupassiani. Samoin olisin voinut hyödyntää kirjaston Instagram-tiliä laittamalla kirjoista ja passista kuvan.

7.2 Miksi osallistujamäärä oli mikä oli?

Oppilaat olisivat kiinnostuneet enemmän, jos lukupassin kirjat olisi esitelty kirjavinkkauksen avulla. Tällöin he olisivat saattaneet löytää helpommin heitä kiinnostavia kirjoja, sen sijaan että he etsivät omin päin kirjalistasta. Toisaalta kirjalistan tarkoitus oli antaa hieman haastetta sopivan kirjan löytämiseen, mutta ilmeisesti se ei soveltunut tähän ikäryhmään. Aikuisille lukupassi kirjalistoineen olisi saattanut toimia paremmin.

Jos olisin ottanut opettajiin tarpeeksi aikaisin yhteyttä, olisi kenties ollut mahdollista saada lukupassi yhdistettyä äidinkielenopetukseen. Muutama opettajista oli kuitenkin lukupassista innoissaan. Äidinkielenopetuksessa on tarkoitus lukea muutama romaani ja muutamat opettajat lupasivatkin oppilailleen hyväksyvänsä kirjalistassa esiintyvät kirjat opetuksessa. Opettajat olisivat myös voi-

neet suunnitella mahdollisia kirjastovierailuja paremmin, jos heihin olisi ollut aikaisemmin yhteydessä. Kirjastovierailut riippuvat totta kai myös opettajan innostuksesta. Olin ottanut opettajiin yhteyttä myöhään keväällä ennen kuin oppilaat pääsivät kesälomille, jolloin opettajat ehdottivat ottamaan yhteyttä syksyllä uudestaan. Oletan siis, että opettajat tarkoittavat tässä tapauksessa aikaisemmalla yhteydenotolla sitä, että heihin olisi kannattanut ottaa yhteyttä aivan elokuun alussa.

Lukupassin voimassaoloaika oli oppilaille liian lyhyt aika. Heillä oli yhteensä noin 7 viikkoa aikaa lukea neljä kirjaa, koska en saanut lukupassia aikaisemmin jaettavaksi. Toisaalta aika ei myöskään saa olla liian pitkä, jolloin osallistujat ehtivät unohtaa lukupassin olemassaolon. Seuraavat lukupassit voisivat olla voimassa kolmesta kuukaudesta puoleen vuoteen riippuen kohderyhmästä, jolloin hitaimmatkin lukijat ehtisivät mukaan. Liian lyhyen ajan usealla nuorella oli paljon muita aikaa vieviä harrastuksia sekä koulutehtäviä. Kirjat ovat alakynnessä taistelussa nuorten vapaa-ajasta.

Lukupassi saattoi olla monelle liian vaikeasti saatavissa. Valitettavasti keksin liian myöhään, että passeja olisi voinut olla muutama valmiina tulostettuna. Jotkut todennäköisesti eivät kiinnostuneet, koska eivät saaneet passia suoraan käteen, mutta ongelmia saattoi olla kiinnostuneillakin. He eivät välttämättä osanneet etsiä lukupassia kirjaston kotisivuilta ja Facebook-sivun ilmoitus hukkui pian muiden julkaisujen alle. He eivät myöskään välttämättä ymmärtäneet tai kehdanneet pyytää apua kirjastojen henkilökunnalta tai opettajilta. Palautteissa vain muutama ilmoitti lukupassin olleen vaikea löytää, mutta palautteista ei selvinnyt sitä, kuinka moni yritti.

Osa nuorista ei kävisi itsenäisesti kirjastossa, ellei koulu sitä vaatisi. Heille ainoat kirjastokäynnit voivat olla koulujen ja kirjastojen yhteistyössä järjestetyt vierailut. Lukupassin oli mahdollista palauttaa myös sähköpostin kautta, mutta nuoret saattavat käyttää sähköpostiaan hyvin vähän. Vaikka todennäköisesti jokaisella oppilaalla on oma sähköposti, on heille tarjolla niin monia muita yhteydenpitomahdollisuuksia, että sähköposti on lähinnä vain virallisuus, jota tarvitaan moneen kirjautumistilanteeseen.

Yksi syy huonoon osallistumiseen on se, ettei oppilaita kiinnostanut. Lukeminen ei välttämättä ole heille mukava harrastus, kun muutakin on tarjolla. Voi olla, etteivät monen nuoren vanhemmat ole olleet kiinnostuneita lukemaan ja he ovat tietämättään toimineet siinä mallina. Käytin kannustimena arvontaa ja siitä voitettavaa yllätyspalkintoa. Eräs oppilas kysyikin minulta, mikä palkinto on enkä tietenkään paljastanut suunnitelmiani. Hänen tulkintansa tästä oli se, että palkinto on huono. Tämä mentaliteetti on valitettavan yleinen, joten yllätyspalkinto saattoi toimia minua vastaan.

7.3 Mitä muuttaisin seuraavaan lukupassiin nuorille

Moneen palautteeseen oli merkitty, että kirjallisten kirjat eivät olleet kiinnostavia ja muutamassa palautteessa oli erikseen vielä kirjoitettu, että he haluaisivat itse valita lukupassiin tulevat kirjat. Seuraavaan lukupassiin siis nuoret saisivat itse valita kirjat, joita he haluavat lukea. Laittaisin silti hieman suuntaviivoja, jotta ainakaan kaikki kirjat eivät olisi vain sarjakuvia.

Seuraavaan lukupassiin haluaisin enemmän yhteistyötä opettajien kanssa. Jos olisimme olleet aikaisemmin yhteyksissä, he olisivat luokittain kenties pystyneet vierailemaan kirjastoissa useammin, joka on aina oppilaille mukavaa vaihtelua tavallisiin tunteihin.

Lukupassiin kannattaa ehdottomasti ottaa kirjavinkkaus mukaan. Monet oppilaat vastasivat palautteissaan, että he haluaisivat lukea hyviä ja kiinnostavia kirjoja. Tämä viittaa vahvasti siihen, etteivät he välttämättä tiedä mitkä kirjat voisivat olla hyviä ja mielenkiintoisia. Vinkkauksen avulla heitä voi tutustuttaa paremmin aineistoon, kuin pelkällä kirjallistalla. Yhdessä palautteessa oli mainittu, että jos kirjoja mainostettaisiin paremmin, olisivat ne helpompia löytää. Vinkkaus auttaa tässä asiassa, mutta mietin olisiko mahdollista lähettää kouluille myös uutuuksiluetteloita nuortenkirjoista, joita kirjastoille ilmestyy. Jos vinkkaukset tapahtuvat koululla, kirjat kannattaa lainata jo etukäteen ja antaa halukkaille.

Pidentäisin ehdottomasti lukupassin voimassaoloaika. Palautteissa kävi ilmi, että aikaa oli liian vähän ja heillä on liian paljon tekemistä koulutehtävien ja harrastusten kanssa. Puolen vuoden voimassaoloaika antaisi varmasti innokkaille lukijoille tarpeeksi aikaa osallistua.

Mainostuksen hoitaisin eri tavalla, jotta se saavuttaisi nuoret paremmin. Kouluille lähettäisin luokkiin laitettaviksi julisteita. Lukupasseja olisi tulostettuna jo valmiiksi, jolloin niitä voi jakaa esim. vinkkausten aikana. Julisteita voi viedä myös nuorisotaloille. Sosiaalista mediaa kannattaa hyödyntää mainostuksessa sekä tietenkin kotisivuja. Vinkkaus itsessään olisi myös mainostusta.

Seuraavaan lukupassiin en valitsisi näin suppeaa kohderyhmää, vaan osoittaisin lukupassin esimerkiksi kaikille yläkoululaisille.

7.4 Palautteista mahdollisiin parannuksiin

Palautteissa mainittiin hyvät ja kiinnostavat kirjat, uudet kirjat, tunnetut kirjat, hyvät kansikuvat sekä erilaiset kirjat. Mieleen nousi kysymys, mistä nämä nuoret löytävät hyviä ja kiinnostavia kirjoja. Uudet kirjat ovat nostettuina kirjastoissa esille ja tunnetut kirjat nousevat esille useitakin reittejä. Kirjavinkkauksen avulla nuorille voi kertoa uusista ja hyvistä kirjoista. He pääsevät samalla näkemään kirjojen koon ja kansikuvan sekä usein tekstin koon. Kouluille voisi lähettää myös uutuuksiluettelon kirjaston nuortenkirjoista. Rauman pääkirjastolla tehdään jo kirjavinkkauksia, joten sen yhdistäminen lukupassiin ei olisi ongelma. Hyvä tapa löytää uusia ja mielenkiintoisia kirjoja ovat erilaiset vinkkilistat, joita voisi nuorten keskuudessa mainostaa enemmän. Mielipiteillä on nuorille suuri vaikutus, joten nuorille voisi sopia myös kaverivinkkaukset, joissa oppilaat vinkkaavat kirjoja toisilleen, joita kirjasto voisi järjestää yhdessä koulujen kanssa.

Kuulin opettajilta, että nuoret eivät välttämättä osaa käyttää kirjastojen verkkosivuja löytääkseen itselleen tarvittavia kirjoja. Tiedän opettajia, jotka näkevät paljon vaivaa oppilaidensa tiedonhau-nopetuksessa. Kirjasto voisi osallistua tiedonhaunopetukseen, vaikka tiedonhakukilpailuilla, joissa oppilaiden tulee löytää aineistoa eripuolilta kirjastoa. Samalla heille tulisi kirjasto ja sen aineisto tutummaksi.

Huomasin palautteista, että usein samalla luokalla on monta oppilasta, jotka lukevat ja toisella luokalla on monta oppilasta, jotka eivät voisi tätä edes harkita. Ryhmäpaineella on suuri merkitys nuoriin ja vaikka kaikkia tai edes suurinta osaa nuorista ei saisi tarttumaan vapaaehtoisesti kirjaan, olisi hyvä saada edes vähän lukemisesta kiinnostuneita ymmärtämään, ettei muiden mielipiteiden tarvitse antaa vaikuttaa omiin harrastuksiin.

Vieraillessani kouluilla eräs oppilas kysyi minulta, mikä luvattu palkinto on ja päätteli sen huonoksi, koska halusin pitää sen vielä salaisuutena. Palautteissa taas muutama oppilas ilmoitti lukevansa, jos heille maksettaisiin siitä. Näille oppilaille pelkkä lukuelämys ei riitä, vaan he haluaisivat saada siitä jotain konkreettista. Vastaisuudessa nuorille kannattaa kertoa jo valmiiksi, mitä he voisivat mahdollisesti hyötyä, jos he osallistuvat tapahtumaan.

Vaikka olikin masentavaa ja turhauttavaa, ettei ensimmäistäkään lukupassia tullut täytettynä takaisin, oli hyvä huomata palautteista, että kiinnostusta olisi kuitenkin ollut. 19 oppilasta ilmoittivat, ettei

mikään saisi heitä lukemaan, mutta määrä on kuitenkin suhteellisen pieni verrattuna siihen, että palautteita oli 137 kappaletta, joten tulos on mielestäni vielä melko positiivinen.

LÄHTEET

Alameri-Sajama, R. 2007. Nuorten kirjahyllyt – Kirjaston murtovesikokoelma. Teoksessa R. Alameri-Sajama (toim.) Nuortenkirjastotyön käsikirja. Helsinki: BTJ, 125,127.

Alameri-Sajama, R. 2007. Tervetuloa sitten aikuisina! – Nuoret kirjaston asiakkaina. Teoksessa R. Alameri-Sajama (toim.) Nuortenkirjastotyön käsikirja. Helsinki: BTJ, 16.

Arffman, I & Nissinen K. 2015. Lukutaidon kehitys PISA-tutkimuksessa. Teoksessa Millä eväillä osaaminen uuteen nousuun? : PISA 2012 -tutkimustuloksia. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 4.10.2016, <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2015/liitteet/okm6.pdf?lang=fi>.

Haapala, A. 2015. Kun kirjat alkavat elää – Sosiaalisen kirjaston ideasta. Teoksessa L. Hokkanen (toim.) Sosiaalinen kirjasto: Lukemattomien mahdollisuuksien maailma. Helsinki: Avain, 71.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Herkman, J. & Vainikka, E. 2012. Lukemisen tavat: Lukeminen sosiaalisen median aikakaudella. Tampere: Tampere University Press.

Hokkanen, L. 2015. Kun kirjat alkavat elää – Sosiaalisen kirjaston ideasta. Teoksessa L. Hokkanen (toim.) Sosiaalinen kirjasto: Lukemattomien mahdollisuuksien maailma. Helsinki: Avain, 20.

Ikonen, K. 2015. Teoksessa K. Ikonen (toim.) Lukuinto-opas : Lukumotivaatiota ja monilukutaitoa koulun ja kirjaston yhteistyönä. Oulu: Oulun yliopisto.

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä : Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kirjastot.fi. 2016. Suomen yleisten kirjastojen tilastot. Viitattu 1.12.2016, <http://tilastot.kirjastot.fi/?orgs=288&years=2015&stats=1%2C17%2C33%2C100%2C104%2C107%2C108%2C109%2C110%2C111%2C112#results>.

Koski, M. 2008. Kirjavinkkejä yläkoululaisille. Helsinki: BTJ.

Loivamaa, I. 2012. Kotimaisia lasten- ja nuortenkirjailijoita : 8. Helsinki: Avain.

Loivamaa, I. 2013. Kotimaisia lasten- ja nuortenkirjailijoita : 9. Helsinki: Avain.

Loivamaa, I. 2014. Kotimaisia lasten- ja nuortenkirjailijoita : 10. Helsinki: Avain.

Lukukeskus 2016a. Tutustu kirjailijavierailuihin. Viitattu 22.11.2016, <http://www.lukukeskus.fi/kirjailijavierailut/kooste/kirjailijavierailut/>.

Lukukeskus 2016b. Ohjehinnasto. Viitattu 22.11.2016, <http://www.lukukeskus.fi/palkkiot/>.

Mäkelä, M. 2015. Kirjavinkkarikirja. Helsinki: Avain.

Nurmi, T. 2016. Lukuvuositedote 2016- 2017 HJ. Nortamon peruskoulu. Viitattu 17.11.2016, <https://peda.net/rauma/koulut/uotilanrinne/lukuvuositedote/l22:file/download/64bec9d536d029dd71c0063a7d1ee4ea27392d0e/Tiedotuslehti%202016-2017.pdf>.

Peda.net. 2016. Nanun koulu. Viitattu 17.11.2016, <https://peda.net/rauma/koulut/nanu>.

Purhonen, K. 2015. Kun kirjat alkavat elää – Sosiaalisen kirjaston ideasta. Teoksessa L. Hokkanen (toim.) Sosiaalinen kirjasto: Lukemattomien mahdollisuuksien maailma. Helsinki: Avain, 88-95.

Turun yliopisto. 2016. Rauman normaalikoulu. Viitattu 11.17.2016, http://www.utu.fi/fi/yksikot/rnk/tietoa_norssista/Sivut/home.aspx.

Warro, T. 2016. Nanun koulu lukuvuositedote 2016—2017. Viitattu 17.11.2016, <https://peda.net/rauma/koulut/nanu/lukuvuositedote/l221:file/download/591826f0b41554afef8890fa143c6d0fdf88fc45/Lukuvuositedote%202016%20-%202017.pdf>.

Wikipedia. 2016. Raumanmeren peruskoulu. Viitattu 17.11.2016, https://fi.wikipedia.org/wiki/Raumanmeren_peruskoulu.

Vilka, H & Airaksinen. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

LUKUPASSIN KIRJALISTA

1. **Reeta Aarnio:**
Hän joka ei pelkää
Otava 2013
2. **Patrick Carman:**
Luurankopuro
WSOY 2009
3. **Cathy Cassidy:**
Kirsikkasydän
WSOY 2013
4. **Neil Gaiman:**
Coraline varjojen talossa
Otava 2003
5. **Tuula Kallioniemi:**
Pako
Otava 2015
6. **Tuula Kallioniemi:**
Risteys
Otava 2016
7. **Marko Kitti:**
Oliivityttö
Tammi 2012
8. **Tuija Lehtinen:**
Välivuosi
Otava 2015
9. **Annika Luther:**
Kodittomien kaupunki
Teos 2011
10. **Pasi Lönn:**
Hyppy syvyyteen
Tammi 2009
11. **Tamsyn Murray:**
Neronleimaus
Tammi 2016
12. **Jyri Paretskoi:**
Shell's angels
Karisto 2013
13. **Michelle Paver:**
Suden veli
Tammi 2006
14. **Sari Peltoniemi:**
Kuulen kutsun metsänpeittoon
Tammi 2011
15. **Sari Peltoniemi:**
Suomu
Tammi 2007
16. **Rob Reger:**
Kumpi ja kummempi
Otava 2011
17. **Ilkka Remes:**
Draculan ratsu
WSOY 2008
18. **Iida Sammalisto:**
Tähtimosaiikki
Otava 2015
19. **Simon Scarrow:**
Gladiaattori : taistelu vapaudesta
Gummerrus 2011
20. **Salla Simukka:**
Jäljellä
Tammi 2012
21. **R. L. Stine:**
Sano muikku... niin käy köpelösti
WSOY 2011
22. **Nadja Sumanen:**
Rambo
Otava 2015
23. **Taavi Vartia:**
Viikinkipoika Kaspar
Helsinki-kirjat 2011
24. **Jacqueline Wilson:**
Lola Rose
Seven 2006

LUKUPASSI 7-LUOKKALAISILLE**Nimi:****Puhelinnumero:****Sähköposti:**

Valitse kirjalistasta neljä kirjaa luettavaksi. Kirjoita kirjan nimi ja rastita millaisena pidit lukemaasi kirjaa.

Luetut kirjat:**1.**Hyvä Melko hyvä Melko huono Huono **2.**Hyvä Melko hyvä Melko huono Huono **3.**Hyvä Melko hyvä Melko huono Huono **4.**Hyvä Melko hyvä Melko huono Huono

Jos innostusta riittää voit lukea ja kirjata tähän myös kaksi ylimääräistä kirjaa

5.Hyvä Melko hyvä Melko huono Huono **6.**Hyvä Melko hyvä Melko huono Huono

Passin voi palauttaa täytettynä Rauman kirjastoihin tai lähettämällä passi sähköpostilla osoitteeseen lukupassi2016@gmail.com. Passi on voimassa 31.10.2016 saakka. Palautetuista passeista arvotaan viisi voittajaa, jotka saavat palkinnon.

Hei!

Nimeni on Marjukka Ravonius ja opiskelen Oulun ammattikorkeakoulussa Kirjasto- ja tietopalvelun tutkinto-ohjelmaa. Teen Raumalle opinnäytetyökseni lukupassia ja ymmärtääkseni aiheesta ei ole olemassa kirjallisuutta. Haluaisin siis kysellä hieman miten kirjastoissa on lukupasseja tehty ja ilmeisesti teidän kirjastoissanne on ainakin joskus ollut lukupasseja käytössä. Vastauksenne pysyvät anonyymeina.

Olisin kiitollinen, jos ehtisitte ja voisitte vastata muutamiin kysymyksiini.

1. Mitkä ovat/olivat syynne lukupassien tekoon?
2. Kuinka monta kirjaa passissanne keskimäärin on?
3. Kuinka valitsette passiin tulevat kirjat?
4. Mikä on kokemuksienne pohjalta sopiva aika passin voimassaololle?
5. Ovatko passinne kokonaisuudessaan kirjastojen tekemiä, vai teettekö yhteistyötä kirjaston ulkopuolisten organisaatioiden kanssa?
6. Kuinka paljon passeja hankitaan kirjastoon?
7. Kuinka suosittuja passit ovat kokemuksienne perusteella olleet?

Kiitos vastauksistanne!

Terveisin

Marjukka Ravonius

1. Osallistuitko lukupassiin? Kyllä Ei
2. Oliko luettavien kirjojen määrä? Liikaa Sopiva Liian vähän
3. Oliko kirjalistasta valittavia kirjoja? Liikaa Sopivasti Liian vähän
4. Oliko kirjojen lukemiseen tarpeeksi aikaa? Liikaa Sopivasti Liian vähän
5. Löytyikö lukupassi helposti? Kyllä Ei

6. Kerro omin sanoin mielipiteesi lukupassista

Kiitos vastauksistanne!

LUKUPASSIN PALAUTEKYSELY

1. Sukupuoli? Tyttö Poika

2. Osallistuitko lukupassiin? Kyllä En
 Jos vastasit kyllä, voit siirtyä kohtaan 3.
 Jos vastasit en, voit siirtyä kohtaan 4.

3. Palautitko lukupassiin kirjastoon tai sähköpostiin? Kyllä En
 Jos et, niin miksi?

4. Rastita sopivat vaihtoehdot siihen, miksi et osallistunut.

- Ei ollut aikaa lukea
- Lukupassin voimassaoloaika oli liian lyhyt
- En lue kirjoja
- Kirjalistassa olevat kirjat eivät kiinnostaneet
- Lukupassia oli vaikea löytää
- Unohdin osallistua
- Jokin muu syy, mikä?

5. Mikä saisi sinut kiinnostumaan lukemisesta?

Kiitos vastauksistanne!

FIN ENG

Hae sivustolta

A-O
📍

ETUSIVU
KOE KAUPUNKI
PALVELUOPAS
PÄÄTÖKSENTEKO
TIETOA KAUPUNGISTA
+

Etusivu » Palveluopas » Kirjasto » Lukupassi 7-luokkalaisille

Kirjasto

Lukupassi 7-luokkalaisille

Ryhmillä

Lukuvinkkejä

Maksut

Kirjaston vuokrattavat tilat

Aukioloajat ja kirjastot

Lainaus ja palautus

Lainojen uusiminen

Rauma-kokoelma

Tietopalvelu

Taidelainaamo

Mikrofilmit

Kirjastossa käytettävät laitteet

Kirjaston kotipalvelu

Kaukopalvelu

Digitointi

Asianajajapäivystys

Kirjastoineistot

Lukupassi 7-luokkalaisille

Uusi lukupassi 7-luokkalaisille. Valitse kirjalistasta neljä kirjaa luettavaksi. Täytä passi ja palauta se. Voit voittaa palkinnon!

Passin voi palauttaa täytettynä Rauman kirjastoihin tai lähettämällä passi sähköpostilla osoitteeseen lukupassi2016@gmail.com. Passi on voimassa 31.10.2016 saakka. Viisi passia palkitaan!

Löydät passin ja kirjallistan tästä.

- [➤ Lukupassin kirjalista](#)
- [➤ Lukupassi](#)

LUKUPASSIN KIRJALISTA

1. Reeta Aarnio: Hän joka ei pelkää Otava 2013
2. Patrick Carman: Luurankopuro WSOY 2009
3. Cathy Cassidy: Kirsiikkasydän WSOY 2013
4. Neil Gaiman: Coraline varjojen talossa Otava 2003
5. Tuula Kallioniemi: Pako Otava 2015
6. Tuula Kallioniemi: Risteys Otava 2016

Lukupassiopas

Ravonius Marjukka
2016

Sisällys

Alkusanat.....	2
Mikä on lukupassi?.....	3
Mitä hyötyä lukupassista on.....	4
Mitä lukupassin teossa tulee huomioida.....	5
Toimintajärjestys.....	7
Lukupassimalli 1.....	8
Lukupassimalli 2.....	9

Alkusanat

Tämä lukupassiopas on tehty toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksena. Opinnäytteen nimi on lukupassi 7- luokkalaisille, jonka tarkoituksena oli tehdä Rauman 7-luokkalaisille lukupassi, siihen kuuluva kirjalista sekä tutkia palautettujen passien ja palautekyselyjen avulla, miten 7-luokkalaiset lukevat kirjoja, millaisen vastaanoton lukupassi saa sekä innostaa heitä lukemaan.

Tein oppaan omien kokemuksieni, oppilaiden ja opettajien palautteiden sekä muiden kirjastojen kanssa tekemiäni haastatteluiden perusteella. Muita kirjastoja olivat Kalajoen, Kurikan, Seinäjoen sekä Oulun kaupunginkirjastot. Mukana olleet yläkoulut olivat Rauman normaalikoulu, H. J. Nortamon koulu, Raumanmeren koulu sekä Nanun koulu.

Lukupassi, jonka tein 7-luokkalaisille ei ollut menestys, mutta palautteiden avulla olen pohtinut mahdollisia muutoksia, joita lukupassiin olisi voinut tehdä, jotta se olisi ollut toimivampi.

Oppaassa kerron, mikä lukupassi on, mitä hyötyä siitä on ja miten sellaisia voisi tehdä. Passien tekoon ei ole lukkoon lyötyjä sääntöjä, joten antamiani ohjeita voi parannella ja muokata kirjastolle sopivammaksi.

Marjukka Ravonius

Mikä on lukupassi?

Lukupassi on väline, jolla voi innostaa sekä uusia että jo kokeneempia lukijoita tarttumaan kirjaan. Passissa voi olla 4-10 kirjaa, riippuen passin voimassaoloajasta ja kohderyhmästä. Kirjat voivat olla vapaasti valittavissa tai jo valmiiksi merkittyinä passissa. Luetut kirjat merkitään passiin esim. tarralla. Täytetyt passit palautetaan kirjastolle ja lopulta palautetuista passeista arvotaan voittaja.

Lukupasseja löytyy monesta kirjastosta vähän eri nimillä. Esimerkiksi Oulussa on käytössä Nuorten kirjapassi sekä Perheen tarinapassi.

Lukupassissa voi olla muutakin aineistoa kuin romaaneja tai ylipäätään kirjoja. Esimerkiksi vitsikirjat, sarjakuvat, elokuvat sekä musiikki voivat sisältyä passiin tai olla jopa omana passinaan.

Mitä hyötyä lukupassista on

Lukupassin avulla voi kannustaa heikompia lukijoita tarttumaan kirjaan sekä enemmän lukevia kokeilemaan kirjoja, joita he eivät välttämättä muuten lukisi. Tarkoitus on auttaa lukuharrastuksen ylläpitämisessä sekä saada aikaan hauska elämys, jossa on mahdollisuus pieneen arpajaispalkintoon.

Passin avulla kannustetaan ihmisiä myös tulemaan kirjastoon ja lainaamaan kirjoja. Samalla lukijat voivat harjoitella tiedonhakuja sekä verkkokirjaston sivujen käyttöä.

Lukupassin kautta voi mainostaa kirjoja, koska passiin voi valmiiksi valita sellaisia kirjoja, jotka ovat ihan uusia tai sellaisia kirjoja, jotka ovat jääneet hieman muiden varjoon ja unohdettu.

Mitä lukupassin teossa tulee huomioida

1. Kohderyhmä

Kohderymänä voi olla mikä tahansa; aikuiset, lapset, nuoret tai vaikka koko perhe. Ei kuitenkaan kannata valita liian suppeaa kohderyhmää.

2. Teema

Teema on täysin mielikuvituksesta kiinni. Se voi liittyä genreen, isoon uutiseen tai tapahtumaan sekä erilaisiin aiheisiin, kuten koulukiusaaminen, kuolema, rakkaus, ystävyys jne. Seinäjoen kirjastossa on kokeiltu passia, johon sisältyi tehtäviä liittyen lukemiseen, kuuntelemiseen sekä kirjaston tilojen ja palvelujen käyttöön.

3. Aika

Aikaa kannattaa miettiä kahdelta kantilta. Ensimmäinen on se, minä vuodenaikana passi olisi voimassa, esim. lapsille ja nuorille on ollut kesäaikaan passeja, joka kesti heidän kesälomansa ajan. Kuitenkin lukupasseja voi olla mihin vuodenaikaan tahansa.

Toiseksi kannattaa miettiä kuinka pitkään passi on voimassa. Aikaa kannattaa antaa reilusti, koska tiukka aikataulu karkottaa mahdollisia osallistujia. Hyvä voimassaoloaika on n. 3-6 kuukautta.

4. Toteutus

Passi voi olla sellainen, että kirjat ja muu aineisto ovat valittuna siihen jo etukäteen, jolloin osallistujien tulee passiin merkityt kirjat. Passeihin kannattaa merkitä, mitkä kirjat ovat mahdollisia lainata myös e-kirjoina. Passeihin voi myös valita osan kirjoista jo etukäteen ja antaa lukijan valita itse muutaman.

Lukupassissa 7-luokkalaisille olin tehnyt 24 kirjan kirjalistan, josta kirjat sai valita. Lapsille ja nuorille voi kuitenkin olla mielekkäämpää, jos he saavat vapaasti valita passeihinsa kirjat. Vapaasti valittavissa lukupasseissa kannattaa kuitenkin olla jonkinlaiset suuntaviivat, jotta kaikki kirjat eivät olisi esim. sarjakuvia.

Passien kautta voi saada lukijoilta palautetta kirjasta esim. hymiöillä. Kirjoja valittaessa kannattaa kiinnittää huomiota, kuinka paksuja kirjat ovat. 7-luokkalaisten lukupassiin olin valinnut kirjoja, jotka olivat 100-300 sivuisia, jotta ne eivät olisi liian pitkiä.

5. Yhteistyökumppanit

Kirjasto voi tehdä koko passin itsenäisesti ja sivukirjastojen kanssa sekä mainostaa sitä itsenäisesti, mutta passin voi tehdä yhteistyössä koulujen ja erilaisten järjestöjen kanssa. Jos lukupassi on suunnattu nuorille, kannattaa opettajien kanssa keskustella ajoissa, mitä kirjoja heillä on oppilaille sinä vuonna luettavana ja voiko passin yhdistää jotenkin äidinkielenopetukseen. Samalla voi kysyä opettajien mielipidettä lukupassin kirjoihin. Oulussa sarjakuvapassi oli tehty yhteistyössä Oulun sarjakuvakeskuksen kanssa.

Lukupassi kannattaa ehdottomasti yhdistää kirjavinkkauksen kanssa. Passin tekijän ei tarvitse olla kirjavinkkari, mutta kirjavinkkari voisi vinkata myös lukupassiin kuuluvia kirjoja. Vinkkauksen yhteydessä kannattaa olla mukana lukupasseja jaettavaksi.

6. Arvonta

Jos palautetuista passeista järjestetään arvonta, kannattaa ainakin lapsille ja nuorille kertoa millainen palkinto on kyseessä, koska heillä on valitettavan usein uskomus, että salattu palkinto on huono palkinto. Aikuisille arvontapalkinto voisi kenties säilyä yllätyksenä.

Palkinto voi olla esim. kirjapalkinto, pieni lahjakortti kirjakauppaan tai jotain muuta esim. passin teemaan sopivaa.

7. Passien määrä

Kirjasto voi itse tulostaa passeja aina tarpeen mukaan, jolloin vältetään turhaa paperin kulutusta, jos passeja jää paljon ylimääräisiä. Oulun kirjastossa lukupasseja on hankittu kaiken kaikkiaan 1000-2000 kappaletta passista riippuen. Seinäjoen kirjastossa passeja on tilattu tuhat ja tarvittaessa tehty lisätilauksia. Kurikan ja Kalajoen kirjastossa passeja on tulostettu tarpeen mukaan. Lukupassi 7-luokkalaisille oli tehty siten, että nuorilla oli mahdollisuus tulostaa passi itse.

8. Kirjalistalla vai ilman

Tein 7-luokkalaisten lukupassiin erillisen kirjalistan, johon oli valittua 24 nuorten romaania eri genreistä. Kirjalista ei kuitenkaan ollut oppilaiden mieleen, vaan he olisivat halunneet valita kirjansa siihen itse. Kirjalista olisi kuitenkin voinut olla sopivampi esim. aikuisille suunnatussa lukupassissa. Jos passissa on hyvin rajoitettu teema, esim. vain kauhukirjoja, kirjalistasta voi olla hyötyä varsinkin silloin, jos passin tekijöillä on vaikeuksia kirjojen valitsemisessa.

Toimintajärjestys

Valitse kohderyhmä

Ota yhteyttä mahdollisiin yhteistyökumppaneihin

Koulut, kirjastot, yhdistykset, kerhot, kirjavinkkarit jne.

Valitse teema

Tee lukupassi

Huomioi: aika, aineisto ja sen määrä, aineisto valmiina passissa, kirjalista vai vapaasti valittavissa, passien määrä ja tilaus vai tulostus.

Markkinointi

Julisteet, vierailut, kirjavinkkaukset, lehdet, sosiaalinen media jne. Mainontaa saa olla muuallakin kuin kirjaston sisällä.

Palautettujen passien käsittely

Hyväksyttävät passit merkitään ylös.

Arvonta

Voi suorittaa esim. arvontakoneen kautta.

Lukupassimalli 1

Lukupassi 7- luokkalaisille ja lukupassin kirjalista.

LUKUPASSI 7-LUOKKALAISILLE

Nimi: _____
 Puhelinumero: _____
 Osoite: _____

Voitko lukea seuraavat kirjat ja kirjoittaa kullekin kirjalle nimen ja sivumäärän?

kirjasta löydät:

1. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

2. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

3. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

4. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

5. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

6. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

7. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

8. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

9. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

10. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

11. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

12. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

13. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

14. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

15. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

16. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

17. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

18. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

19. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

20. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

21. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

22. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

23. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

24. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

25. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

26. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

27. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

28. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

29. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

30. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

31. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

32. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

33. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

34. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

35. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

36. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

37. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

38. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

39. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

40. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

41. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

42. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

43. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

44. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

45. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

46. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

47. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

48. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

49. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

50. _____
 Nimi _____ Sivumäärä _____

Lukupassi 7-luokkalaisille

LUKUPASSIN KIRJALISTA

1. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	11. Matti Kurtti Kirjasto- ja kirjallisuus
2. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	12. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
3. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	13. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
4. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	14. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
5. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	15. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
6. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	16. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
7. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	17. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
8. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	18. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
9. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	19. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
10. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	20. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
21. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	22. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
23. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	24. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
25. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	26. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
27. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	28. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
29. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	30. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
31. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	32. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
33. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	34. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
35. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	36. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
37. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	38. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
39. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	40. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
41. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	42. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
43. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	44. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
45. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	46. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
47. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	48. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus
49. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus	50. Arvo Tuuri Kirjasto- ja kirjallisuus

Lukupassin kirjalista

Lukupassimalli 2

Oulun Nuorten kirjapassi 3

Nuorten kirjapassi 3 takakansi ja etukansi

Nuorten kirjapassi 3 keskiaukeama kirjoineen ja hymynaamoineen